

OPISI DOSEŽKOV UČENCEV 9. RAZREDA

Opise dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja v 9. razredu smo pripravili člani predmetnih komisij in sodelavci Državnega izpitnega centra. Opisi vsebujejo grafične predstavitve dosežkov vseh učencev 9. razreda in kvalitativne opise izbranih območij na lestvici dosežkov. Pri pripravi opisov smo se zgledovali po mednarodnih raziskavah znanja, kakor so PISA, TIMSS in PIRLS. Kvalitativni opisi izbranih območij omogočajo vpogled v znanja in zmožnosti, ki so jih učenci pokazali z dosežki v izbranih območjih na lestvici.

Grafične predstavitve dosežkov smo izdelali tako, da smo dosežke vseh učencev, ki so sodelovali na nacionalnem preverjanju znanja iz danega predmeta, razvrstili od najnižjega do najvišjega, nato pa smo z višino stolpca prikazali število učencev z danim dosežkom. Dosežki so predstavljeni v odstotnih točkah, s piko pa je označen povprečni dosežek vseh učencev.

Na vsaki grafični predstavitvi dosežkov učencev so s posebno barvo označena štiri območja: zeleno, rumeno, rdeče in modro.

Zeleno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo spodnje četrtine dosežkov (glede na druge dosežke). V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 20 % in nižji od 70 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 20. in 30. kvantilom.)

Rumeno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo med polovicama dosežkov. V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 45 % in hkrati nižji od 45 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 45. in 55. kvantilom.)

Rdeče območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo zgornje četrtine dosežkov. V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 70 % in nižji od 20 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 70. in 80. kvantilom.)

Modro območje označuje učence, katerih skupni dosežki so v zgornji desetini dosežkov. V tem območju je 10 % učencev z najvišjimi dosežki; njihovi dosežki so višji od 90 % dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki nad 90. kvantilom.)

Za vsako od navedenih območij smo določili naloge, ki so jih učenci reševali uspešno. Uspešnost reševanja pomeni, da je dano nalogo pravilno rešilo vsaj 65 % učencev z dosežki v danem območju (tako določajo uspešnost tudi v mednarodnih raziskavah znanja). To v splošnem pomeni, da so učenci z višjimi dosežki uspešno reševali tudi naloge iz nižjih območij (znanje namreč razumemo kot naraščajoče). Učenci z dosežki v rumenem območju so zato v splošnem uspešno reševali tako naloge iz rumenega območja kakor tudi naloge iz zelenega območja; učenci z dosežki v rdečem območju so poleg nalog iz rdečega območja v splošnem uspešno reševali tudi naloge iz zelenega in iz rumenega območja; učenci z dosežki v modrem območju pa so v splošnem uspešno reševali tako naloge iz modrega območja kakor tudi tiste, ki so uvrščene v ostala območja. Za dosežke zunaj izbranega območja pa lahko v splošnem sklepamo naslednje: če ima učenec dosežek pod prvim (tj. zelenim) območjem, lahko rečemo, da z nižjo verjetnostjo (tj. manj kot 65-odstotno) izkazuje znanje, uvrščeno na prvo območje; če ima dosežek med dvema območjema, lahko rečemo, da z visoko verjetnostjo (tj. več kot 65-odstotno) izkazuje znanje, ki je uvrščeno na spodnje območje, in z nižjo verjetnostjo (tj. manj kot 65-odstotno) znanje, uvrščeno na zgornje območje.

Predmetne komisije za nacionalno preverjanje znanja so po pregledu tako razvrščenih nalog pripravile opis oziroma sintezo vsebin, ki so skupne nalogam iz posameznega območja. Kvalitativni (oz. vsebinski) opisi območij predstavljajo vsebino tistega znanja, ki ga (s 65-odstotno verjetnostjo) izkazujejo učenci z dosežki v izbranem območju.

Opisi izbranih območij na lestvicah dosežkov letošnjega nacionalnega preverjanja znanja so enaki za vse šole. Pri uporabi opisov znanja in zmožnosti po območjih je potrebno upoštevati, da opisi temeljijo na manjšem številu nalog iz letošnjih preizkusov in da bi že navidezno manjše spremembe v nalogi morda vplivale na uvrstitev naloge v drugo skupino. Opisi so tako pripravljene kot splošno vodilo pri ugotavljanju vsebine znanja učencev.

SPECIFIKACIJSKE TABELE PREIZKUSOV ZNANJA NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA V 9. RAZREDU

V želji, da bo dodatna informacija o doseženem znanju učencev na nacionalnem preverjanju znanja še bolj povedna in uporabna, skupaj z opisi dosežkov učencev objavimo specifikacijske tabele s kvalitativnimi podatki (včasih imenovane tudi »mrežni diagrami«). V specifikacijskih tabelah je vsaka naloga v preizkusu natančneje opisana z več vidikov, tako lahko učitelji podrobneje interpretirajo dosežke na nacionalnem preverjanju znanja.

Specifikacijske tabele podrobneje opisujejo značilnosti uporabljenih nalog v preizkusu. Ker pa so predmeti različni po vsebini in po notranji strukturi, se lahko tudi stolpci v specifikacijski tabeli razlikujejo od predmeta do predmeta. Specifikacijske tabele tako vključujejo na primer: cilje, ki jih preverja naloga (stolpec: cilj), snovno pokritost (stolpec: področje), standarde znanja (stolpec: standard), taksonomsko stopnjo (stolpec: taksonomska stopnja) in območje, v katero se pri opisih dosežkov naloga uvršča (stolpec: območje). Pri posameznih predmetih so lahko stolpci poimenovani različno, to pa je navedeno v legendi pri posamezni preglednici.

Specifikacijske tabele nastanejo ob sestavi preizkusa kot pripomoček, ki predmetni komisiji za posamezni predmet olajša sestavljanje med sabo primerljivih preizkusov. Skupaj z dosežki po nalogah prinašajo ključno informacijo za vsebinsko interpretacijo in za morebitno primerjavo dosežkov tudi med posameznimi leti. Dodatne informacije o preizkusu omogočijo interpretacije, ki bolje opišejo doseženo znanje učencev.